

Rektor
Ylva Fältholm

Missiv

2021-04-27
HIG-STYR 2021/17
U2020/05545

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se.

Remiss av SOU 2020:59 Innovation som drivkraft - från forskning till nytta

Högskolan i Gävle har tagit del av utredningen om ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och högskolor och tackar för möjligheten att besvara denna remiss.

Remissyttrandet har beretts av Anna Bäcklund, samordnare och Lars Bengtsson, prorektor och vid Högskolan i Gävle.

Nedan presenteras Högskolans remissyttrande.

Med vänlig hälsning

HÖGSKOLAN I GÄVLE

Rektor

Remissyttrande Högskolan i Gävle

6. Nyttiggörandebegreppets breddande

Kommentar till förslag 6.1.1 och 6.1.2.

Högskolan ställer sig positiv till utredningens analys och ambition för ett tydliggörande och en breddning av nyttiggörande-begreppet och ser att ett bredare perspektiv ger en mer rättvisande bild av alla de aspekter som lärosätets arbete med nyttiggörande omfattar. Nyttiggörande i en akademisk kontext är bredare än kommersialisering och omfattar till merparten annan typ av implementering och spridning av resultat och kunskap från forskning och utbildning. Det bör preciseras mer konsekvent i utredningens olika förslag att nyttiggörande gäller både kommersiellt och icke kommersiellt nyttiggörande. Ett ökat fokus på nyttiggörande bör inte sätta hinder för eller riskera forskarens frihet.

Vi vill särskilt betona att en breddning av begreppet även bör avspeglas i innovationskontorens uppdrag så att stödet till forskare, studenter och medarbetare vid landets lärosäten ligger i linje med det faktiska arbete kring nyttiggörande som görs.

Kommentar till förslag 6.2

Samverkan, nyttiggörande och, som ett resultat av det, innovation ska vara en integrerad del av forskning och utbildning och utgör därmed inte en isolerad verksamhet. Ansvar för nyttiggörande och beslut på strategisk nivå som rör området bör således ligga på högskolans ledning likväl som andra frågor som rör högskolans verksamhet. I likhet med SUHF:s yttrande anser Högskolan att ansvaret för nyttiggörande inte behöver preciseras i högskolestyrelsens uppdrag.

7. Steg mot mer effektivt nyttiggörande

Kommentar till förslag 7.2

Det förslag som utredningen ger till rapporteringsskyldigheterna i samband med uppföljning och utvärdering blir allt för omfattande och har ett kort tidsperspektiv som inte kommer att ge en rättvisande bild, då innovationsprocesser ofta sker i ett långt perspektiv så väl som arbetet med nyttiggörande och förändrade attityder. Det bör övervägas om utredningens förslag kring omfattningen av högskolans ansvar för uppföljning och rapportering motsvarar den önskade effekten av uppföljningen. Nyttiggörande är en integrerad del av högskolans forskning och utbildning. Uppföljning

och utvärdering av nyttiggörande sker och bör därför ske inom ramen för lärosätets kvalitetssäkringsarbete.

Det är viktigt att observera att nyttiggörandet kan tolkas på olika sätt av olika aktörer och därmed bör ett kritiskt perspektiv intas i bedömningen av nyttiggörandetsarbetet. Högskolan anser det vara av stor vikt att landets lärosäten inkluderas i en eventuell diskussion vid framtagningen av ett nytt uppföljnings- och utvärderingssystem då lärosätenas arbete och bidrag till innovation och utveckling är komplext och mångfasetterat. En breddning av begreppet som nämnts innan bidrar också till att indikatorer behöver tas fram med hänsyn till områdets breda omfattning och omfatta så väl kommersiellt som icke-kommersiellt nyttiggörande.

Högskolan delar SUHF:s remissyttrande gällande Vinnovas föreslagna roll som utvärderare. Att rollen kan i delar bli överlappande med det granskningsuppdrag som UKÄ redan har och att den föreslagna dubbelrollen för Vinnova som både finansär och utvärderare innebär uppenbara intressekonflikter.

Kommentar till förslag 7.3.1, 7.3.2, 7.3.6 och 7.3 4

Högskolan ställer sig positiv till att förutsättningar skapas för att ett lärosäte ska kunna inrätta ett innovationskontor om så önskas under förutsättning att uppsatta krav för inrättandet tillgodoses. Samtidigt förutsätter det att alla lärosäten säkerställs en basfinansiering för att utveckla innovationsstödet. Det finns en risk att de lärosäten som idag har stora forskningsresurser och ett redan väl utbyggt innovationsstöd växer ytterligare och att utredningens ambition om ett mer likvärdigt stöd inte kommer att tillgodoses.

Som utredningen pekar på kan det av praktiska skäl ändå vara gynnsamt och resurseffektivt att samarbeten mellan flera aktörer äger rum för att innovationskontoret ske ge ett så relevant stöd som möjligt och att det byggs ett mer likvärdigt stöd över hela landet. Samarbetet kan vara ett sätt att bygga upp ett väl fungerande stöd och därför överväga incitament för det. Samarbeten kring ett innovationskontor eller stöd till de lärosäten som inte har ett eget innovationskontor behöver inte vara grundade på geografiska faktorer.

Högskolan avvisar förslaget att omfördela basanslaget för att specifikt rikta det till insatser för nyttiggörande, detta eftersom arbetet med nyttiggörande är och ska vara en integrerad del av forskning och utbildning. Att då minska det totala basanslaget till utbildning och forskning kommer inte att stärka arbetet med nyttiggörandet, snarare behöver det totala stödet till forskning och utbildning förstärkas. Det bör överlåtas till respektive lärosäte att fördela medlen för att förstärka arbetet och stödet för nyttiggörande.

Högskolan ställer sig bakom SUHF:s argumentation i deras remissvar att avvisa utredningens förslag att genom en omfördelning av forskningsmedel finansiera utredningen omnämnda reformer då basanslaget behövs för att stödja fri forskning och säkerställa en tryggad karriärutveckling för unga forskare. Och som SUHF påpekar att detta är extra viktigt i ett läge där balansen mellan basanslag och extern finansiering blir allt skevare.

8. Stödfunktioner och lärande

Kommentar till förslagen under 8.1, 8.2, 8.3, 8.4 och 8.5

Högskolan anser att en generell ökning av kunskapsnivån avseende de immateriella rättigheterna och hanteringen av desamma är en viktig del i att öka effektiviteten och möjligheterna som finns i arbetet med nyttiggörandet och ställer sig därför bakom flera av de förslagen som rör stödfunktioner och lärande. Till exempel PRVs fortsatta stöd, långsiktigt arbete för att öka kunskap om immaterialrättsliga frågor, utredning gällande rörlighet mellan akademi och omgivande samhälle och kartläggning av hinder för nyttiggörande välkomnas.

I tillägg till det anser vi att det inte behövs en detaljstyrning kring vad vare lärosäte behöver skapa för åtgärder, till exempel gällande IP-policy, utan där kan lärosätet göra en egen bedömning utifrån de behov som finns. Om det blir ett krav på framtagande av strategier för immateriella rättigheter bör det arbetet stödjas och samordnas på nationell nivå för att minska arbetsbördan på enskilt lärosäte.

Förslaget om inrättandet av ett nationellt center för entreprenörskap ställer vi oss frågande till om en nationell aktör är det mest effektiva sättet att stärka studenternas kunskaper gällande entreprenörskap. Högskolan erfar att ett integrerat och nära arbete med utbildningsprogram och det regionala innovationsstödsystemet skapar goda förutsättningar för att främja entreprenöriella drivkrafter. Nätverk och utbyten lärosäten emellan specifikt kring den här frågan välkomnas dock.

Högskolan ser en risk i att den fria forskningen ytterligare begränsas om de svenska forskningsrådets finansiering blir föremål för ytterligare central styrning. Högskolan anser därför att forskningsrådets och de statliga forskningsstiftelsernas åtgärder för att påverka attityden till nyttiggörande inte tas från finansiering av forskningsproduktion i synnerhet inte från grundforskningen. Det finns ett behov av att det även fortsättningsvis finns en bred palett av forskningsfinansiärer som värnar forskningens olika karaktär.

9. Holdingbolagen som verktyg för ökat nyttiggörande och fler innovationer

Kommentar till förslaget 9.1.2

Högskolan ställer sig positiv till utredningens förslag om att förutsättningar skapas för att alla lärosäten ska kunna inrätta ett holdingbolag om så önskas. Däremot ifrågasätter Högskolan utredningens förslag till ett finansieringsbolag och har svårt att se att den lösningen skulle gynna utvecklingen av nyttiggörande för det enskilda lärosätet.